

PM – Dagvatten och förekomst av koppar

BAKGRUND

I enlighet med checklista daterad 2025-07-04 utgör detta PM en uppdatering av tidigare upprättat PM kring dagvatten och hantering av koppar. I tjänsteutlåtande från Miljöförvaltningen med Dnr 2018–678 visar sammanfattningen att en redovisning av vilket takmaterial som kommer att användas i kommande renovering ska lämnas in samt eventuellt behov av reningsanläggning för dagvatten från tak för att fördröja dagvatten och se över översvämningsrisken.

Dagvatten från planområdet leds idag bort via Stockholms stads ledningar. Byggnadens fotavtryck kommer inte ändras med ny påbyggnad och kommer att innebära motsvarande dagvattenmängder som vid nuvarande detaljplan. I dagsläget planeras inga dagvattenåtgärder såsom växtbäddar eller gröna tak då fastigheten har höga kulturmiljövärden vilket försvårar denna typ av lösningar samt att kvartersmarken är mycket begränsad vilket ytterligare försvårar möjligheten till dagvattenåtgärder.

Översvämningsrisker ska tas i beaktande för ombyggnaden som kommer att utföras samt eventuella ledningsomläggningar som kan bli aktuella för projektet. Skyfallskartering påvisar ökad risk för yta norr om operabyggnaden, vid Jakobs torg, enligt Miljöförvaltningens utlåtande. Vid avstämning med SFV:s driftpersonal, som dagligen har uppsyn över fastigheten och kringliggande delar, uppges att de aldrig iakttagit eller haft några problem med stående vatten i detta område norr om operabyggnaden. I kommande skede planeras en klimat- och sårbarhetsanalys genomföras där skyfallsrisker analyseras.

Förekomst av koppar. Operabyggnadens tak utgörs av plåt med mindre inslag av koppar såsom koppardetaljer och utgör idag en mycket liten del av operabyggnadens totala takarea. Koppar finns idag i fasaddetaljer i den s.k. rotundan, den runda byggnadsvolymen i byggnadens östra del, samt i mindre omfattning i fasad på den s.k. festvåningen och futten. Mindre detaljer på krönbyggnaden över salongen består också av koppar. Kopparplåt återfinns i ett tiotal fönsterbleck i 1800-talsbyggnaden samt i skärmtaket över den kungliga entrén. Dessa delar bedöms ha ett högt arkitektoniskt bevarandevärde. Mindre mängder bly finns också i mycket begränsad omfattning i fasaddetaljer och detaljer runt konststen. Den invändiga takavattningen sker delvis genom kopparrör.

Ingen ny kopparplåt eller några koppardetaljer kommer utvändigt att tillföras operabyggnaden. I samband med renoveringen byts de östra delarna av taken ut och koppardetaljer i rotundan rivs. Invändiga kopparrör rivs. I de fall de invändiga kopparrören är svåra att montera ned utan att medföra onödig

åverkan på ursprunglig stomme plomberas kopparrören. Riven kopparplåt återvinns och den totala mängden av utvändiga koppartak/detaljer på operabyggnaden kommer att minska. Utvändiga koppardetaljer är idag utspridda över byggnadens takytor och dessa kan ej avskiljas från övrig takavvattning vilket omöjliggör separering eller insamling av takavvattning från kopparbeklädda delar av operabyggnaden.

Nytt takmaterial. Nya takkonstruktioner bekläds med material som inte bedöms släppa ifrån sig skadliga ämnen. Materialval utreds nogsamt under projekteringskedet genom att SFV använder BVB (Byggvarubedömningen) detta för att säkerställa en god inomhusmiljö samt att begränsa påverkan på närmiljön.

Renoveringen av operabyggnaden anses därmed inte påkalla något behov av en reningsanläggning för takavvattningen.